

Erasmus+

INDIVERSO

Inclusive diverse solutions for VET

INDIVERSO

Kaasavad lahendused kutseõppes

Erivajadustega inimeste nõustamine ja toetamine kutsehariduse omandamisel

Tööandjate nõustamine ja toetamine

Koostatud Erasmus+ rahvusvahelise koostööprojekti INDIVERSO raames.

www.indiverso-erasmus.eu

Toimetaja:

„INDIVERSO“ projektimeeskond

Projekti juhtimine:

Josefsheim gGmbH
Heinrich-Sommer-Straße 13
59939 Olsberg
Saksamaa
Koduleht: www.josefsheim-bigge.de

Projekti partnerid:

Fundação AFID Diferença
Rua Quinta do Paraíso, Alto do Moinho
2610-316 Amadora
Portugal
Koduleht: www.fund-afid.org.pt

Astangu
Kutser rehabilitatsiooni
Keskus
Astangu 27, Tallinn
Eesti
Koduleht: www.astangu.ee

Berufsbildungswerk Waldwinkel
Waldwinkler Straße 1
84544 Aschau am Inn
Saksamaa
Koduleht: www bbw-waldwinkel.de

Bundesverband der Angehörigen
psychisch Kranker e. V.
Oppelner Straße 130
53119 Bonn
Saksamaa
Koduleht: www.psychiatrie.de

The Cedar Foundation
31 Ulsterville Avenue
Belfast BT9 7AS
Põhja-Iirimaa
Koduleht: www.cedar-foundation.org

Centro Studi Opera Don Calabria
Viale Don Calabria 13
44124 Ferrara
Itaalia
Koduleht: www.centrostudi-odc.it

FUNDACIÓN INTRAS
Calle de Santa Lucia 19
47005 Valladolid
Hispaania
Koduleht: www.intras.es

FUNDACIÓN
Intras

**Stichting Werkenrode
Arbeidsintegratie**
Kerkenbos 1003
6503 GJ Nijmegen
Holland
Koduleht: www.reacollegenederland.nl/
www.pluryn.nl

Tõendusühisuse tugi:

Universität Kassel
Institut für Sozialwesen
Mönchebergstraße 19
34109 Kassel
Saksamaa
Koduleht: www.uni-kassel.de

**U N I K A S S E L
V E R S I T Ä T**

Projekti hindamine:

**Mariaburger Ausbildung und
Service gGmbH**
Unterer Torackerweg 8
72501 Gammertingen
Saksamaa

M A R I A B E R G

Von Mensch zu Mensch

**Kontakt küsimuste
korral projekti
kohta:**

Martin Künemund
Josefsheim gGmbH
Heinrich-Sommer-Straße 13
59939 Olsberg
Germany

JG **Josefsheim**
GRUPPE **Blgge**

E-post: m.kuenemund@josefsheim-bigge.de
Koduleht: www.josefsheim-bigge.de

Kuupäev: August 2017

Käesolev töövahend on koostatud rahvusvahelise Erasmus+ koostööprojekti INDIVERSO raames.

Projekti koduleht: www.indiverso-erasmus.eu

Töövahendi "Tööandjate nõustamine ja toetamine" on välja arendanud Portugali projektpartner Fundação AFID Diferença

Töövahend on üks osa kaasamist toetavast lähenemisest, mis koosneb 7 erinevast töövahendist

Töövahend 1: Täiendavad sekkumised erivajadusega õppijatele	Moodul 1: Isikukeskne lähenemine tegevuskava koostamisel
	Moodul 2: Psühhomotoorne lähenemine - sotsiaalsete oskuste arendamine läbi liikumis- ja meeskonnamängude
	Moodul 3: Sotsiaalsete oskuste arendamine läbi loovtegevuste
	Moodul 4: Kogemusnõustamine
Töövahend 2: Info ja koolitused pedagoogilisele personalile	Moodul 1: Erivajaduste alase teadlikkuse tõstmine
	Moodul 2: Praktiline töövahend õppija toimetuleku hindamiseks koos soovitud teema toetamiseks õppetöös, praktilisel ja tööelus
	Moodul 3: Personali enesehindamisoskuste arendamine
Töövahend 3: Väljaõpe ja tööerakendumine läbi coachingu	Metoodiline abimaterjal kutsealase ettevalmistuse korraldamiseks läbi coachingu
Töövahend 4: Supervisioon ja kovisioon	Moodul 1: Supervisioon
	Moodul 2: Kovisioon - praktiline juhendmaterjal kolleegidevahelise nõustamise korraldamiseks
	Moodul 3: Kovisiooni moderaatorite koolitusmaterjal
Töövahend 5: Juhised kriisi ennetamiseks ja kriisiolukordades käitumiseks	Moodul 1: Kriisi ennetamine
	Moodul 2: Kriisi märkamine
	Moodul 3: Kriisiga toimetuleku strateegiad
Töövahend 6: Koostöö tööandjatega	Moodul 1: Tööandjate koolituspäeva korraldamine
	Moodul 2: Tööandjate nõustamine ja toetamine
Töövahend 7: Võrgustikutöö	Juhised piirkondliku koostöövõrgustiku loomiseks erinevate asutuste ja osapoolte vahel

Käesolev metoodiline materjal on mõeldud avalikuks kasutamiseks kõigile erivajadusega õppijatega tegelevatele organisatsioonidele. Seda on võimalik kasutada moodulite kaupa või erinevaid mooduleid omavahel kombineerides lähtudes oma eesmärkidest, huvidest ja vajadustest

INDIVERSO projekti elluviimist kaasrahastas Euroopa Liidu programm "Erasmus+".

Sihtrühm

- Tööandjad ja nende meeskonnad
- Erivajadusega inimesed

Sissejuhatus

Sotsiaalse kaasatuse, majandusliku iseseisvuse, taastumise ja isikliku eneseteostuste võimaluste pakkumiseks on vajalik edendada erivajadusega inimeste kaasamist avatud tööturule. „Avatud tööturule pääsemine eeldab kutsehariduse silmapaistvat kvaliteeti, ametlikult tunnustatud tunnistusi, tööhõive- ja puudealaseid toetusi ja teenuseid, haiguste ja tööõnnetuste ennetamist, haiguste ja õnnetuste ohvrite tööle naasmise toetamist ja tähtsustamist, puude käsitlemist töö ja sotsiaalse kaitse kontekstis“ (Sousa, 2007).

Üks esimesi Euroopa tasandi dokumente, mis andis juhiseid puuetega inimeste kutsehariduse ja tööhõive teemal, on Euroopa Nõukogu liikmesriikide ministrite komitee soovitus – Sidus poliitika puuetega inimestele.

Euroopa Nõukogu 2006–2015 tegevusplaan puuetega inimeste õiguste tutvustamiseks, tegevusvaldkond nr 5 – Tööhõive, kutsekoolitus ja juhised – loodi eesmärgiga:

- edendada puuetega inimeste hõivatust avatud tööturul, ühendades mittediskrimineerimise ja toetavad tegevused, et kindlustada puuetega inimestele võrdsed võimalused [...],
- püüda lahendada diskrimineerimise probleeme ja edendada puuetega inimeste osalemist kutsealases hindamises, juhendamises ja tööhõivega seotud teenustel (Tegevusplaan 2006–2015).

Üldiselt, lisaks muudele tegevustele, soovitab see plaan liikmesriikidel kehtestada kindlad meetmed puuetega inimeste tööhõive teemade integreerimiseks üldiste tööhõive poliitikatega, kindlustamaks, et puuetega inimestel on ligipääs kutsealasele juhendamisele, koolitusele, kõrgeima võimaliku kvalifikatsiooniastmaga tööle, kaitsele diskrimineerimise vastu kõikides tööhõive etappides, sh valik ja värbamine, samuti kõikides karjääri edenemisega seotud meetmetes, et toetada puudega inimesi arengus ning liikumisel toetatud tööhõivest avatud tööturule.

Töövahendi peaesmärk

Tööandjate toetamine ja nõustamine. Aidata tööandjatel ja klientidel toime tulla konfliktidega ning pakkuda neile nii toimetulekustrateegiaid kui probleemi lahendamise nõustamist.

Töövahendi ala-eesmärgid

Töövahendi ala-eesmärkideks on kirjeldada tööandjate nõustamise ja toetamise protsess läbi järgmiste meetmete:

- Info jagamine inimese erivajaduse kohta;
- Info jagamine inimese pädevustest ja raskustest;
- Püsiv nõuandmine ja tugi inimesele ja tööandjale;
- Toimetulekustrateegiate ja probleemide lahendamise teede kujundamine;
- Tööandja ja inimese vaheliste suhte vahendamine;
- Info jagamine rahaliste toetuste ja teenuste kohta (toetused, töökoha kohandamine, barjääride eemaldamine jms);
- Info jagamine erivajadusega inimesi värvanud ettevõtete tunnustussüsteemidest;
- Erivajadusega inimeste töövoime ja efektiivsuse alane nõustamine;
- Positiivsete näidete levitamine ja teiste tööandjate motivatsiooni tõstmine;
- Inimesekeskse töökeskkonna loomine;
- Ettevõtte kuvandi kujundamine avalikkuse ees.

Töövahendi kirjeldus

Nõustamise ja toetamise protsess

Esimene samm: Kohtumine tööandjaga digitaalse CV ja kandidaadi profiili tutvustamiseks, andes samal ajal detailset infot inimese erivajadusest.

Teine samm: Kohanduste hindamine, mida oleks firmas vaja teha sh meeskonnaga suhtlemisel, ülesannetes ja füüsilisel töökohal.

Kolmas samm: Igakuiste kohtumiste läbiviimine kõigi osapooltega, et hinnata, kuidas integratsiooni protsess edeneb ja vajadusel konfliktiolukordi lahendada.

Neljäs samm: Protsessi hindamise toetamine, pärast 12 kuud.

Rollimäng: Meeskonnaga, kes puudega inimese vastu võtavad, millal iganes vaja.

Spetsiifiline individuaalne tugi tööandjatele, kes võtavad tööle puudega inimesi, eesmärgiga tähtsustada tööhõivet ja inimese karjääri kavandamist spetsiaalsete sekkumistega:

- tugi võrgustikutöös,
- kohandatud ülesanded;

- ettevõtte sotsiaalse keskkonna kujundamine;
- toetus käitumisstrateegiate valikul, mis toetavad erivajadusega töötajat;
- ligipääsuga seotud takistuste leevendamine, nt transport töökohani.

Meetodid

- Meeskonna nõustamine kohapeal;
- Kliendi saatmine esimese nädala jooksul töökohas;
- Igal kuul kohtumine kõikide protsessi kaasatud inimestega;
- Tugi ja vahendamine konflikti tõstatumisel;
- Kaks korda aastas tulemuste hindamine;
- Dünaamiline rollimäng vastavalt vajadusele;
- Telefoninõustamine.

Kestus

Kestus: 12 kuud

Lisad

Kandidaadi profiil (AFID, Portugal) (lisa 1);

Infovoldik ettevõtetele (AFID, Portugal) (lisa 2);

Töökoha kohandamise ja abivahendite vajaduse hindamisleht (AFID, Portugal) (lisa 3);

Tulemuste hindamine/ intervjuu küsimused ettevõttele (AFID, Portugal) (lisa 4).

Projekti on rahaliselt toetanud Euroopa Komisjon.
Publikatsiooni sisu peegeldab autori seisukohti ja Euroopa Komisjon ei ole vastutav selles sisalduva informatsiooni kasutamise eest.

